

Nro. 40.

**A' FELS. R. CSASZARNAK ES A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.**

*Költ Bétsbon, Kedden Novembernek 17-ik napján
1801-ik esztendőben,*

Austriai Birodalom.

Cseh Országának egy helységében következendő szomorú történet esett minapában. Egy nem alávaló familiából származott új házasok, a' velek völt inással együtt este bé szállanak a' vendégfogadóba. — Más nap reggel, jokor felkelvén az inas, hogy a' nékie adott rendelés szerént az urát és asszonyát fel költse, a' háló szoba ajtajához megyen, 's hát igen keserves jajgatással való siráft hal. Vissza megy a' vendégfogadóshoz, meg beszéli nékie, a' mit hallott, e' pedig őtet ki neveti. Az inas nem nyughatván, ismét az ajtora megy, es már akkor tsendesebb jajgatáft hal. Ekkor ujjban kényszeriti a' Ven-

R r

dégfogadóft, hogy azon szobának ajtáját a' fő kútsal nyissa fel. E' sem vette tovább tréfára a' dolgot, hanem kezébe vesz egy töltött puskát, az ajtót ki nyitva, és midőn a' szobába béakarna menni, eleibe ugrik egy veszett ember, torkán kapja 's fojtogatni és harapni kezdi a' vendégfogadóft, a' ki ki nem szabadúlhatván má' ként a' dühött ember körmei között, ötet fejbe lövi. — A' puska pattanásra több emberek is oda menvén gyertya világgal, 's hát verbe fagyba fekdüdni látták az ifjú állzonykát; nézik az agyon lövettet embert is; 's hát látták, hogy az, a' szerentsétlen ifjú állzonymak szerentsétlen ferje legyen. Néhány szempillantatok múlva az ifjú állzony is ki múlt e' világból. — Azu án kéföbre tudódott ki, hogy ezt a' szerentsétlen férfit, kilentz elzrendővel annakelőtte egy veszett kutya harapta meg, mellynek a' mérge azon éjjel ütötte ki magát, a' mellyen ez a' szomorú történet esett. Több Orvosok tapasztalásokból tudatik, hogy a' veszett ebektől meg harapott emberek sok elzrendőkig hozhatták az illy veszedelmes harapás mérget testeikben.

Melly nagy hasznú gazdálkodás legyen a' Spanyol faj juhoknak tartása, a' következő példából ki tethik. Felsőges Urunknak a' lévén a' tzellya, hogy a' Spanyol faj juhok Országában meg szaporitassanak, már több elzrendőkben is, de nevezetessen, a' múlt S ptember 17-ik napján, a' Cs. familiához tartozó Holitsi uradalomban több száz darab Spanyol faj juhokat éskosokat árultatott el kotya vetye által. A' melly napon nemtsak az ő Felfége Birodalmaiból, hanem más idegen Országokból is sokan gyüllöttek azon kotya vetyére. A' mellyben egy hat 's hét hólnapos bárány 40 forinton; és anya juh 50 forinton; hat 's hét hólnapos bak bárány 300 forinton; egy alkalmas hágó kos pedig 304 forinton költék. — A' Spanyol faj juhoknak tartásáról, a' veslek

váló bándsról, tenyésztetésekről, gyapjaink fujságának okairól, nyirésekről, 's több éfelekről, egy nagy Frantzia Gazdának, 's egyjzersmind Auctornak vezérlése után, ha élünk, mi is fogunk valamit a' M. Kurir Erd. Olvasoivat közleni.

Frantzia Respublika.

Polgár *Messier*, Párisi híres és fáradhatatlan Astronomus, és a' Frantzia Nationale Institutumnal, a' Physica és Mathematica Classis-ok Rendjének egy igen érdemes tagja, ezen Institutumnak egyik gyűlésében olvasott munkátskájában azt jegyzette meg, hogy October 1. ső napját követett éjjel, a' mellyen tudniillik a' Frantzia Respublika és Anglia közt való békeféségnek előjáró tizikkelyei meg állitattak, a' Saturnus, Jupiter és Vénus pláneták, a' Regulus nevezetű szép tsillag mellett magokat öszve kaptstolták. — A' Frantzia Országi kikötő helyekből már is sok eleséggel, nevezetessen pedig kenyérnek való búzával megterhelt hajók eveznek Angliába.

Páris városának osztálybéli Tanácsa November 1. ső napján azt végzette, hogy Páris városában benne egy ditsősleges emlékeztető oszlop emeltesse a' Fő Conzul tiszteletére, a' melly által ezen roppant városnak eranta való nagy háladatosfága a' leg későbbi maradékokra is által plántáltassék. Tiznapnak el múlása után 10 Commiffariusok fognak arról jelentést tenni, mikéut lehetessen ezen emlékeztető oszlopot leg illendőbb módon el készíteni.

Amlensból October 27. ik napján. A' majdan el kezdődő Congressusra nézve, újabb elevenséget fog a' mi városunk nyerni. Minden ide jövendő Fr. truppoknak új forma ruha adatik. Innen egész Párisig meg jobbitatik az Ország úttya, polgár *Chappe* is, a' ki itt egy telegrafust fog készíteni, minden óráu ide váratik. Az ide való Tanács

háznak szálája, a' mellyben tudniillik a' conferentiák tartatni fognak, igen pompásan ki készítetik, melly végre már is különbkülönb mesteremberek jöttek ide Párisból. — A' mint a' környülállások mutatják, számos fog ez a' Congressus lenni; leg alább az idegen Országi ministerek számokra 10 paloták készítetnek ki. — Minden készületek a' Frantzia Kormányfőék költségére tétetnek.

A' Tanács Háznak szálája a' leg pompásabb tapétokkal ékesítetik ki. Kiváltképen a' *Bonaparte József*, és *Lord Cornwallis* számokra szánt szobák a' leg pompásabb hazi bútorokkal rakatnak meg. — *Gróf Markow* orosz követ is ide váratik. — Az ide jövendő katona őrizet, öt vagy hat ezer főből álló fog lenni. — Egy komédiát játszó társaság is jön ide Párisból.

Erről a' városról következő jegyzéseket teszünk, hogy ez Picardiának anyavárosa volt ennekelőtte, Páristól 15, és Calaisból is 15 mérföldre fekszik, a' hol az Anglus posta hajók ki szállani szoktak — Jól épült város, mellynek 30 ezer lélekre megyen a' népessége.

A' Frantzia Kormányfőek, a' melly leg nagyobb figyelmetességgel viseltetik a' Respublika tengeri hatalma eránt, azt bizta *Lemot* potgárra, hogy *Bart Jánosnak*, a' XIV. *Lajos* Frantzia Király uralkodása alatt leg nevezetesebb tengeri hőrosnak a' képét, faragja ki köbül. Ez a' híres ember 1651 ik esztendőben Dänkerkában született. A' midőn *Chevalier Fordin* XIV *Lajos* Király elibe vezette volna őtet, az udvari tselédek egymás közt így szóltak: *Mennyünk Chevalier Fordinhoz, a' ki ezt a' medvét a' Királyhoz vezeti.* Ennek a' *Bartnak* halász volt az atya, és így együgyű volt a' nevelése is, úgy hogy sem olvasni sem írni nem tanúlt, alkalmaztatni sem tudta magát másokhoz. Teste alkotmányára nézve mazas és vastag ember volt, és természeti bátorságáért, 's

tengereken mutatott vitezlségeért. első léppel is egy eskader, az az, kis flotta kormányozójává tette őtet a' Király.

Antverpiából, előbb Ausriai, most pedig Fr. Brabantziának fő városából October 28-ik napján. Hogyha a' Scaldis folyóvizén való hajókazás fel szabadítatik, és a' mi kikötő helyünk meg jobbitatik, ismét arany időt fogunk mi érsni. — A' 15-ik században, Európának leg szebb 's leg gazdagabb városai közzül egy vólt a' mi városunk. — Akkor 200 ezer lélekre ment ennek népessége, most pedig allig megyen 56 ezerre. Hajdan 500 hajó is meg állott a' mi kikötő helyünkben. Akkor a' mesterségek hazája vólt a' mi városunk. Itten születtek *Rubens* és *Vandyck* igen hires festők. Antverpia előbbeni fényességének 200 szép épületek, 's a' többi közt a' fő templom és a' Tanátsház is nyilván való bizonyosságai lehetnek. A' 16-ik században házaftak közt támadt háborúban kezdett ez a' város alább szállani, kiváltképen pedig 1576-ik esztendőben, a' midőn harmad napig prédalták volna ezt a' Spanyolok. A' mi végső romlásunkat egy részről az 1648-ik esztendőbeli Westfáliai békeség, a' mellyben tudnillik meg határoztatott, hogy egy nagy hajó se jöheszen bé kikötő helyünkbe, hanem maga portékait Hollandiában rakja ki, más részről a' lakosoknak 1659-ik esztendőbeli revolutió által okoztatott ki vándorlások, végtére pedig az a' döghalál okozták, a' melly 1678-ik esztendőben 20000-nél többet temetett a' föld alá.

Nagy Britannia

A' Parlamentumoknak gyülléseit, October 28-ik napján maga a' Király kezdette el, a' melly alkalmatossággal illy ératiót mondott a' Királyi tronusból: „Milordok, 's Uraim! Igen nagy örömmel jelentem Kigyelmeteknek, hogy azoknak a'

fontos alkudezésöknek, a' mellyek az utolsó Par-
lamentaris Gyűléseknek végzésekkel már fo-
lyamatban vóltanak, igen szerentsés lön a' végek.
— Az északi Hatalmasságokkal való villongása-
ink, az Orosz Császárral való meg egyezés által,
a' mellyet a' Dániai és Svéciai Királyok is bé-
fognak venni, el végződött. Ebben a' Con-
ventionban azok a' farkalatos jussok, a' mellyeket mi
vedelmeztünk, minékünk meg hagyatnak, és a'
meg békélt Hatalmasságok' jobbágyaiknak is nagy
könnyebfégekre szolgálnak. — A' hékeffégnek elő-
járó tzikkelyei köztem és a' Prantzia Respubli-
ka közt meg állítódrak, 's reménylem, hogy azok-
nak fontos summája valamint az én kívanságaim-
nak igazságos és mértékletes vóltát nyilván meg
bizonyíttyák, úgy az Angliai nemzet boldogsá-
gával és betsületével meg egygyeznek. — Leg ot-
tan Kigyelmetek eleibe terjesztődnek azok. —
Reménylem, hogy az én Parlamentumom is hely-
be fogja azokat hagyni. — Azon áldott aratáson
való nagy örömemet, mellyet az én népemnek
ajándékozott az isteni gondviseles, ki nem tudom
nyilatkoztatni elegendőképen. — Hogyha Orszá-
gomnak jelenvaló állapotjára vetem szememmet,
azon álhatatosságot 's bátorságot, mellyet az én
minden karba 's rendbe helyeztetett jobbágyim,
a' már ki állott terhes hadakozásban mutattak,
nem tudom tsudálni eléggé. — Az én hadi- és
hajó seregeimnek vitézfégek a' tartománybéli ka-
tonaságnak hallatlan erőlködése, az önkényen
fegyvert fogottaknak buzgóságok, az én hálada-
tosságomra érdemesek, és a' mi el hunyt öseink-
nek leg ditsőffégesebb tetteiket is felül muly-
lyak.

„Velem együtt örvendezhetnek Kigyelmetek,
hogy az utolsó Egyiptomi ditsőfféges táborozás-
lain, nekűek a' hadi szerentse nagyon szolgált.
Annak következesei, és az ott keresett ditsőffég
kiváltképen való betsületünkre és valóságos haz-

nunkra fog minékünk szolgálni. — Leg első 's leg buzgóbb kívánságom az én nékem, hogy az én népem a' maga érdemlett jutalmát az áldott békefésben, a' kereskedésnek, a' creditumnak, az az, a' mások előtt való hitelnek, a' nemzeti segedelem kútfejeinek örögbedésében, különösen pedig vallasának 's szabadtságának fennmaradásában, a' Constitutióknak paisa alatt fel találhassa, az alatt a' Constitutió alatt, a' mellyet mi a' maradékoknak sertetetlenül hagyni kötelessék vagyunk s. a. t."

Ezen órátióknak végződése után az Alsó Parlamentumnak így szólott a' Király, hogy minke-előtte mindenk békeféses lábra állítatódának, erős pénzbeli segedelmekre szükség leszen; de hogy e' nyomban is a' lehetőségig fognak gazdálkodni. — Midőn a' Parlamentom gyűlésébe bé, és onnan ki ment volna a' Király, felette nagy vigsággal, 's örög kiáltással kísértetett a' néptől.

Azon officialis tudósításnak, a' mellyet General *Hutchinson* az *Alexandria* táborból, a' múlt September 7 s ikén Lord *Hawkesbury* Anglus hadi minsterhez küldött, rövid summája a' következőkben van bé foglalva: „Augustus 16-dik napján már olly állapotban voltunk, hogy *Alexandria* ellen való munkainkat el kezdhettük. Generalmajor *Coot*e Augustus 17 ik napját meg előzőtt éjjel, a' városnak viz alatt lévő napnyugoti részén egy válogatott emberekből állott Corpussal hajókra ülven, tsekély ellentállás után a' *Marabou* nevezetű bástya eleibe ment. Ez a' bástya *Alexandria* napnyugoti kikötő helyének nyilását fedezi. A' város napkeleti oldalát két versben támadtuk meg, hogy ekképen az ellenség tábor fésése előtt lévő dombok közzül valamellyiket el foglalhassuk. *Kradoek* és *Moore* Generálisok, egész batorsággal el követték e' dolgot. — A' tsata kevés ideig tartott, 's kevés embert vesztet-

tünk — General *Spencer* az ellenség frontja előtt lévő dombot el foglalta — Fr. General *Ménou Abdallah* 600 embert küldött ki táborából, olly feltétellel, hogy ezek minden puska lövés nélkül, tsupa bajonettakkal onnan minket el verjenek — Ezt a' 600 embert, a' mi 30 ik regementünk egy igen mérges tüzadással fogadta el, és vissza is verte nagy veszteséggel. — Augustus 18-ik napját követett éjjel, General *Cooté* a' Marabou nevezetű bástyának őstrálásához fogott, a' mellyet azon idő pontjában, Kapitány *Cochrane* vezérlése alatt, egynéhány Török és Anglus hajók erőssen nyughatatlankodtattak, mellynek az a' következtése lön, hogy a' nevezett erősség Augustus 21-ik napján capitulált, mellyben egy brigada Obersterrel együtt 180 Frantziák voltak — Augustus 22-dik napján, General *Cooté* azon ellenséges corpuft, a' melly az Alexandriába vivő utakat őrzötte, meg támadván ugy meg verte, hogy minden sebeseit, és hét ágyuit hátra hagyni, 's egész zúrvarral a' városba vissza menni kényszerített — Augustus 24-ikén a' Bani nevezetű föld bástyát is ostrom alá rekesztette General *Cooté*, a' külső ellenséges strázsákra alattomban rá ütött, és 7 hadi tisztet, 's 50 köz embert ejtett fogságra a' Frantziák közül.

Augustus 26-ikén, a' városnak minden oldalain 4 batteriát nyitottunk az ellenség táborai ellen, 's csak hamar meg némitottuk az ellenséges ágyukat — Augustus 27-ik napján, este felé egy adjuvánst küldött *Ménou* General táborunkba, 's három napi fegyverszünetet kívánt tőlünk, hogy azok alatt a' Capitulatiót ki készithesse, a' melly néhány nehézségek és halogatások után September 2 ik napján végbe is ment, 's mingyárt akkor mi is el foglaltuk a' város külső erősségeit. — Ezen Capitulatiónak ereje szerént, minden Alexandriában talált munitiók és ágyúk a' győzedelmekhez tartoznak; 10 nap múlva az egész Fr.

katona őrizet hajókra fog szállani, bagazsiáját, és maga tulajdonát el viheti magával, de valami a' Frantzia Respublikához tartozik, az mind hátra marad — A' segítő seregek közül csak azok mehetnek vélek el, a' mellyek a' Fr. Respublika ármadája mellett hat hólnaptól fogva szolgálnak. — Ez a' Frantzia ármáda minden tábori beállításal, 's fegyveresen megyen ki a' városból, nem hadi fogoly, 10 négy és nyóltz fontos ágyút 's mindenikbe tiz tiz töltést viszzen magával el, és a' közép tengerre lévő Frantzia kikötő helyekbe fog ki szállítani. — Mindan Alexandriai kikötő helyben lévő hadakozó és szállító hajók, egéiz készületjeikkel egyetemben, az egyesült Török s Anglus hadiseregeknek maradnak — Minden benn a városban, és annak kikötő helyében lévő kereskedő portékák provisorie az egyesült seregeknek adattatanak által — Egy Egyiptomi lakos se fog po iukai maga vifeletére nézve számadásra húzattatni. — A' Frantzia seregek, házájokbe való útjokon, Anglus módon fognak tápláltatni. — A' betegek külöös szállító hajókon vitetődnel el — Csak 16 lovat leszen el vinni szabad — Azok a' mesterséges 's természetes gyűtemények és kéz irások, a' mellyeket Egyiptomban találtak 's gyűjtöttek a' Frantziák, a' győzedelmefekké fognak lenni — Egyébaránt az Egyiptomi nationale Institutumnak tagjai bátorsággal 's szabadon el költözhetnek.

Londonból Octob. 27-ik napján. Az Ammiensi Congressusba rendeltetett tellyes hatalmú Anglus követ minister Lord *Cornwallis* a' jövő Vasárnapjadul el innea Párisba, 's onnan Ammiensbe, a' hol November 9-ik napján kezdődik el a' Congressus.

Londonból Oct. 28-ik napján. Pitt Exminister és Lord Hawkesbury az Ammiensi Congressusra menendő Lord *Cornwallis*sal egy időtől fogva minden nap conferentiát tartottak. — A'

majdan el kezdendő parlamentális gyűlésekben Lord Grenville Ex-Status Titoknok, és az ex-ministereknek néhány baráti az oppositionalis, vagy antiministerialis részhez igyekeznek magokat tsatolni. — A' Hollandusok sokkal jobb állapotban nyerik coloniaikat vissza, mint a' millvenben voltak azok ennekelőtte. Mivel attól az idő pontjától fogva, a' mellyben azokat az Anglusok elnyerték, abbéli bizodalommal, hogy örökre a' Brittusok birtokában fognának maradni, néhány hasznos intézetekre nagy summa péuzt fordítottak.

A' Királyi udvari ujság levél előadása szerint, Alexandria egész ostromlása alatt kevés vesztefége volt az Anglusoknak, melyben 13 ember öletett meg, 's 100 ember esett sebbe, a' kik közt hat fő tiszt is volt — Sokkal erősebb volt Egyiptomban a' Frantzia ármadia, mint sem Európában gondolták, és a' mi közönséges leveleink is hirtelték vala. Mintegy 17000 Frantziákra és 6000 Egyiptomi szü'etésűekre ment annak a' száma. Egyébaránt közel 24000 emberébe és 100 millió liverébe került a' Frantzia Republikának Egyiptomi expedíója. (Angliának, a' miat az oppositionalis újság levelek bizonyittyak, tizenkét millió font sterlingbe, az az százharfz millió Rh. forintba került oda való expedíója, következképen kéttzernél is többbe, mint a' Frantziáknak). — Hogyha Generál Ménou reá állott volna a' N. Kajról Capitulatióra, több haszna lett volna az Alexandriából való ki költözésben. — Egy Londoni Zsurnal azt állattya, hogy a' Frantzia Republikával való békekéséget, a' Frantzia truppoknak Angliába való ki szállásoknak lehetősége is nagyon siettette. — Noha az eleségnek és búzának az árra meg lehetőssen alább szállott Angliában; még is mindazáltal nem olly óltó Londonban a' kenyér, mint az idei bővleges aratás után lehetne. — Az étellel kereskedő uzsorá-

sok és kenyérsütők, több ezteendőktől fogva hozzá szokván a' nagy nyereséghez, most sem akarják az életet és kenyeret oltsobban adni, mint az el múlt ezteendőkből. De minifter *Addington* el tökéllette azt magában, hogy hathatos eszközök által is arra vihesse őket.

Olasz Ország

Monsign. *Galeppi* a' Római Sz. Széknek Florentzai Kir. udvarnál lévő követje, October 20 ik napján vett a' Hetruriai Királytól bútsút, az ő utánna ideig óráig következett Pápai követet Monsign. *Gregoriot* is akkor mutatta bé. Ő Hetruriai Királyi Felségétől egy igen bateses pixist kapott ajándékba, a' mellynek tetejére gyemántokból voltak a' Király nevének első betűi kirakva. Most még Rómába, hanem ott leendő kevé mulatása után, a' Lizzbónai Kir. udvarhoz fog követségbe menni.

A' Római Sz. Udvarnak mostani derék Status. Titoknokja Cardinal *Consalvi* gazdag vendégséget adott October 26-ik napján a' Rómában lévő Fr. követség kedvéért, a' mellyen azok az 5 Cardinálisok is jelen voltak, a' kik a' Frantzia Országi egyházi dolgoknak el intézésekre nézve ki nevezett Commissiónak tagjai voltak. Az öregebb Cardinal *Ruffó* is jelen volt.

Turinből October 27-ik napján. A' Piemonti hat Osztályok Préfektuillainak Fr. General *Jourdan* meg parantsolta, hogy Brumairenek 18-ikán (November 8 ik napján) esendő innepet, azon módon, mint Frantzia Országban innepelték meg. Ennek a' herczegségnek törvényes organizatiója is meg küldetett Párisból, a' melly mint-hogy az Angliával kötött békeesség után következett, mindenek úgy gondolkoznak, hogy ennek a' Herczegségnek Frantzia Respublikával való egyesítése helybe hagyatott.

A' Majlandi nationale teatromban egy igen kedvetlen történet esett Okt. 22-dikén, mellynek rövid historiája ez: Fr. General *Murat* a' Fő Conzulknak, a' mint már jól tudjuk, kedves sógora, az azon lelle jádzott darabban néhány Francia Nemzetet sértegető vágásokat vévén észre, annak további folytatását leg ottan meg tiltotta, mellyen a' teatromban vólt fokaság annyira meg bosszszonkodott, 's olly nagy mértékbe ki mutatta a' maga békételeatlanságát, hogy 100 Francia granatirosokat a' teatromba bé hivatni kéntelen vólt a' Generális. Ezek és a' Maylandi nationalis katonak öszve veszvén egymással, fegyvert rántottak egymásra. A' nép ennek a' dolognak látásán meg rettenvén, fél óra alatt mind ki takarodott a' teatromból. — Mindezeknek az a' következése lön, hogy a' következett napon, a' belső dolgokra ügyelő minifter egy olly parantsólatytyát tétette a' nevezett Generálnak közönségesse, melly szerént a' Cisalpinai nemzeti gárdisták, granatirosok, vadász és karabélyos katonák mind széllyel olzlattak. Ne hogy valamelly zendülés támadjon a' nép közt, a' városnak minden utzáiban meg kettőztetett a' vityázó katonaság.

Orosz Birodalom.

Ennek a' roppant Birodalomnak minden Helytartóságjai, a' mellyek néhai *I. Pál* Császár uralkodása alatt fok változást szenvedtek, most ismét arra a' lábra állítatnak vissza, a' mellyen vóltak néhai *II. Katalin* igen bölts birodalma alatt — *I. Sándor* Császár, a' ki ditsőfféges emlékezetű nagy anyjának mindenben követni akarja nyomdokait, több különböző tartományokban 25 militaris oskolát szándékozik fel állítani, a' mellyekben a' Nemes embereknek gyermekeik hat esztendőig neveltetni és tánitatni. aknakutánna pedig a' *Pejérsburgi Kadetok Corpusához* fognak adadni.

Moskauból October 7-ik napján. Lehetetlen volt nagy meg illetődés nélkül azt a nagy áhétatosságot szemlélni, a' mellyel *I. Sándor* Császár, a' maga koronáztatásának és felkenettetésének végződése után az oltar előtt le borult, és szemeit az ég felé fel vetvén, a' maga népének boldogságáért imádkozott. — Az a' közönséges beszéd, a' mellyet a' Moskaui Metropolita *Plátó* a' Császár koronázása alkalmatosságával mondott, igen igen gyökeres, és azon emlékezetes naphoz alkalmaztatott volt. — Ezt az Orosz Birodalom kronikájában örökké meg maradandó emlékezetes napot, az időnek kellemetes volta is nagyon meg ditsőitette. — Este a' Moskau vizén épített és kék lámpásokkal meg világosított palota igen kedves érzékenységet indított a' jelen volt uraságokban — October 3 ik napján maskarás bál volt a' Császári udvarnál, a' mellyen 8500 maskarás személyek voltak jelen.

Wilnából a' Lithvániai N. Herczogségnek fő városából October 3-ik napján. Az Orosz Birodalomnak arany ideje meg jelent. *I. Sándor* a' mi leg kedvesebb Császárunk, a' ki a' Császári trónusba lett bé ülésének első szempillantásától fogva a' maga kegyelmessége, és különkülönb jótéményei által szüntelen oltárokat épít. Wilna városa lakosinak alázatos esedezésekre, September 7-ik napján, 120 ezer ezüst rubelt méltóztattott a' Lithvániai Nagy Herczogségnek ajándékozni, hogy ezen jóltévősége által ezen várost, a' melly sok esztendőktől fogva különkülönbféle szerentsellenségeken ment által, és csak nem anynyi adósságot tsinálni kéntelenitetett, atyáiképen fel legélhesse. — Minden ezen városnak lakosi, a' kik a' köz adósság sullyos terhétől, a' melly miatt sok adó alá voltak vettette, ezen rendkívül való kegyelmesség által magokat meg szabadittannak látván, az ő Császári Felsőge koronázása napján, ezen igen kegyelmes és szeretetre méltó

fejedelem betses életének számos esztendőig való meg tartásáért eggyező szívvel és szájjal könyérgöttek az Istennek, és ezen városnak 43 templomaiban és imádkozó házaiban áldozatokat vittek.

Az ide való cathedrale templom, a' melly, építése módjára, és valóságos Dóttiai izlésére nézve minden ahhoz értőktől nagyon dírtetik, négy esztendeig tartott építetése után épen azon a' nagy napon végződött el, a' mellyen I. Sándor Császár koronáztása végbe ment — ezen a' napon szenteltetett az fel is. Ezen a' napon, 's kiváltképen pedig a' későbbi áhétatosságra rendelt napon, az egész város szépea ki volt világosítva. A' Tanács házon a' Monarcha nevének által világosító symboluma felett ez a' felül írás olvastatott: *Conservatori Civitatis s. a. t.*

Az Orosz Birodalom végső határaitól October 18-ik napján. Azon testamentumnak ereje mellett, mellyet még Nagy Herczeg korában tett néhai I. Pál Császár, el hagyott özvegye Mária Fedorowna lön a' Gatlinai múlató palotának örökösévé. Ehez az igen szép, és kies helyen épült várhoz, és helységhez, melly 45 Werstrefekszik Pétersburgtól sok szép szántó vető földek és jobbágy faluk tartoznak: és néhai I. Pál Császárnak, mint nagy Herczegnek sok esztendőig tartó ott lakása által, számos épületekkel meg szaporitatott, és városi rangra is emeltetett. (Egy Orosz Werst; avagy mélföld, egy hatod része egy Német mélföldnek). Az özvegy Császárné, a' ki ottan sok derék és köz hasznú institutumokat, nevezetessen szülő: és nevelő házakat, fábrikákat, 's több e' féleket építetett, és mindenkor maga volt azoknak fő gondviseelője, már ezután maga is ott fog lakni, és a' maga kegyes jótéteményeiben azon egész környeket is részeltetni kívánnya.

A' fellyebb említett Testamentomnak ereje szerént, a' mellyet a' most uralkodó Császár, valamint édes attyának minden több írott rendelkezéseit, az utólsó pontig bé tellyesíteni kívánnya, néhány *Gatsinához* tartozó faluk a' Császári familiának több ágai közt osztatódnak fel, hanem maga a' város, az ehez tartozó igen szép várral kértel, és 2300 paraszt familiával egyetemben az özvegy Császárnének hagyatott. — Egynéhány igen hűféges tselédjeiről is meg emlékezett néhai *I. Pál* Császár ezen testamentumában, a' többek közt volt régi tanítójáról *Aepinusról*, a' ki *Liefland* diának *Dorpat* nevü városában, nagy szegénységben töltötte néhány esztendőktől fogva a' maga vénségének napjait.

Magyar Ország.

Ungvárról October 21-ik napján. Meg nem álhatom, hogy városunk minden rendü lakosinak képekben szívbeli örvendezéssel ne magasztallyam nagy méltóságú Munkátsi Püspök *Bacsinszky András* Ur Ö Excellentziájának, a' Fels. Királyi Udvarhoz, minden előfordulható alkalmatosságokkal, szembe tűnőképen ki mutatni szokott igaz hazafiúi buszóságát, mellyet más móddal is ugyan, de kivált dicsőfféggel uralkodó Jó Fejedelmünknek, 's Fels. Király Afiszonyunknak nevek napjain, mint ez előtt való esztendőkbén, úgy most is, ezen folyó hólnapnak 4 ik és 15 ik napjain példástépen meg bizonyított azzal, hogy nemcsak az ágyúk durogásai által kívánta figyelemettségünket annak vizgalására fordítani, mítsoda teljes nap következik reánk, hanem egész rezidentziájának ki világosításával is. Más nap pedig ezen *Tekint. Vármegye* fő Rendjeit, maga tiszta hazafiúi örömeben kívánván részeltetni, gazdag ebédre meg hívta, a' hol is minden jó szívü U-

raságok 's Affzonyságok, Ő Felségek betses életekért, számtalan Vivat kiáltásokkal mulatvtanak. Sőt nem elégedett meg ez a' Fő Pásztor aztal, hogy tsak maga lakhelyén mutasson példát, hanem a' várbeli Seminariumot is ki világosította, olly véggel, hogy az ott nevedő ifjú Papságnak még gyenge korába, a' Fels. Királyi Házeránt való szeretetnek 's hűségnek gyökerét jó eleve szívébe bé plántálja, 's nemtsak theoretice, hanem practice is meg tanítsa ezen keresztényi arany regulára: *Az Istent féljed, a' Királyt tiszteljed.*

A' szüret mind Szerednyén mind itt, reményfűgünk felett szapora vólt, 's tsak jobb borotskát is várunk, mint az előbbeni két esztendőkébe. — Az élet árta nehezen akar nállunk alább szállani, ambár a' tengerit a' föld bőven meg termette, 's meg is érlelte a' jó Sz. Mihály nyara.

Eloffzöri Hiradds.

A' Kiss - Kúnságban, Halas városa mellett lévő *Harka* nevű pusztán vagon Szent Márton-Kátán lakó *Kovács Móses* Úrnak 100 darabnál többől álló válogatott ménese el adó, a' mellyhez való ménlovak, Szent-Márton Kátán Jász-Berény mellett, a' nevezett Úrnak lakó helyén tartatnak. — A' kiknek tehát ezen említett ménest a' mén lovakkal együtt, vagy azok nélkül meg venni kedvek vólna; ne sajnállyák azt, az itt *Harkai* pusztán meg nézni, vagy meg vezetni és azután vevő szándkjokat, akár levelek által, akár pedig személylyessen, a' fent nevezett *Kovács Móses* Úrnál, Szent Márton-Kátán jelenteni.

D. D. S.